Lieta Nr.C39114214
415-15

**S P R I E D U M S**
**Latvijas Republikas vārdā**
Valmierā 2015.gada 8.aprīlī

Valmieras rajona tiesa:
tiesnesis J.Grīnbergs

rakstveida procesā izskatīja civillietu AS /Nosaukums A/ prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu.

**Aprakstošā daļa**

AS /Nosaukums A/ (turpmāk prasītājs) cēlis tiesā prasību, kurā piedzīt no /pers. A/ (turpmāk atbildētājs) izsniegto, bet neatmaksāto aizdevuma summu EUR 300, procentus par aizdevuma izmantošanu EUR 103,70, nokavējuma procentus EUR 299, piedzīt tiesāšanās izdevumus un apstiprināt prasītāja tiesības saņemt likumiskos procentus 6% gadā no neapmaksātā pamatparāda summas par laiku no lietas izskatīšanas dienas līdz sprieduma izpildei.

Prasība pamatota ar apstākļiem, ka 2014.gada 9.maijā starp atbildētāju un prasītāju ticis noslēgts aizdevuma līgums. Prasītājs izsniedzis atbildētājam kredītu EUR 300 apmērā. Tādā veidā prasītājs pret atbildētāju savas saistības izpildījis. Atbildētājs, parakstot aizdevuma līgumu, apņēmies ievērot aizdevuma līgumā noteikto, t.i., samaksāt prasītājam maksājumus saskaņā ar aizdevuma līgumu un citus pamatotus un aizdevuma līgumā noteiktos maksājumus. Atbilstoši aizdevuma līgumam puses vienojušās, ka samaksa par kredīta izmantošanu ir 17% mēnesī. Saskaņā ar aizdevuma līgumu kredīta atmaksas termiņš noteikts 2014.gada 9.augusts. Atbildētājs ar aizdevuma līgumu uzņemtās saistības par kredīta atmaksu izpildījis nav izpildījis. Tā kā atbildētājs pieļāvis samaksas termiņa nokavējumu, ir piemērojami aizdevuma līguma noteikumi, kuri paredz, ka atbildētājs maksā prasītājam nokavējuma procentus 1% apmērā no neatmaksātās aizdevuma pamatsummas par katru nokavēto dienu.

Tā kā iesniegta maza apmēra prasība, izpildot Civilprocesa likuma (turpmāk CPL) $250.^{2\,1}$ panta prasības, tiesa nosūtīja prasības pieteikuma norakstu atbildētājam uz deklarēto dzīves vietu, nosakot termiņu rakstveida paskaidrojumu sniegšanai un izskaidrojot tiesības lūgt izskatīt lietu tiesas sēdē. Atbildētājs lietā rakstveida paskaidrojumus nav iesniedzis.

Neviena no pusēm lietā nav pieteikusi lūgumu tiesai skatīt lietu tiesas sēdē un šādu nepieciešamību nekonstatēja arī tiesa, tādēļ saskaņā ar CPL $250.^{25}$ pantu lieta tiek skatīta rakstveida procesā. Par to un sprieduma pieejamības datumu pusēm ir paziņots.

**Motīvu daļa**

Tiesa, iepazinusies ar lietas materiālos esošiem pierādījumiem, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Pamatojoties uz 2014.gada 9.maijā starp atbildētāju un prasītāju noslēgto aizdevuma līgumu Nr. 42-233701, prasītājs izsniedzis atbildētājam kredītu EUR 300 apmērā. Līgums paredz procentus par aizdevuma lietošanu 204% gadā, aizdevuma atmaksas termiņš nolīgts 2014.gada 9.augusts.

Pušu noslēgtā aizdevuma līguma pamatnoteikumi un vispārējo noteikumu 4.1.punkts paredz, ka procentu samaksas, kredīta summas atmaksas nokavējuma, kā arī ar parāda piedziņu vai citu no līguma izrietošo ar aizdevēja saistīto izdevumu atlīdzības nokavējuma gadījumā aizņēmējs maksā aizdevējam procentus 1% dienā no neatmaksātās summas.

Tiesai nav pamats apšaubīt, ka prasītājs līgumu ir izpildījis, piešķirtā kredīta summa ir nodota atbildētājam, savukārt atbildētājs savas saistības pēc minētā līguma nav pildījis-nolīgtā termiņā nav veicis aizdevuma un procentu samaksu.

Prasītājs ir norādījis, ka atbildētāja parādsaistības pēc šī līguma veido: neatmaksātais aizdevuma pamatparāds EUR 300, līgumiskie procenti par aizdevuma izmantošanu EUR 103,70 un līgumiskie nokavējuma procenti EUR 299. Atbildētājs parāda saistības faktu nav apstrīdējis, nav iesniedzis pierādījumus par saistību izpildi.

Saskaņā ar Civillikuma (turpmāk CL) 1587.,1943.,1946.pantu atbildētājam bija pienākums pildīt līguma saistības- atmaksāt kreditoram noteiktā termiņā aizdevumu un pielīgtos procentus. Pienākums maksāt līgumiskos procentus kā par sveša kapitāla lietošanu, tā par samaksas nokavējumu izriet arī no CL 1753., 1756., 1757.panta.

Pamatojoties uz minētam tiesību normām, tiesa piedzen no atbildētāja par labu prasītājam aizdevuma pamatparādu EUR 300 un pielīgtos procentus par aizdevuma izmantošanu EUR 103,70 apmērā. Savukārt attiecībā uz līgumiskiem nokavējuma procentiem tiesa saskata pamatu to apjomu samazināt.

Saskaņā ar CL 1763.pantu procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu. Bez tam, tiesa uzskata, ka tai papildus ir vēl tiesības izvērtēt procentu pieaugumu.

Civillikums procentus iedala divās kategorijās- kavējuma un lietošanas atvēlējuma. Līguma 4.1. punktā puses ir vienojušās tieši par kavējuma procentiem. Lai arī Civillikums tieši neparedzēja tiesas tiesības lemt par nokavējuma procentu apmēra samazinājumu, tiesas ieskatā, šīs tiesības saskaņā ar CPL 5. panta pirmo un piekto daļu izriet no starptautiskiem tiesību avotiem un tiesību principiem.

Atbilstoši Eiropas Padomes Ministru komiteja 1978. gada 20. janvāra rezolūcijai „Par soda klauzulu civiltiesībās", dalībvalstīm ir

rekomendēts ievērot tās pielikumā minētās normas, tostarp šādu: „Soda klauzula ir jebkurš līguma punkts, kas paredz par pamatsaistību neizpildi pienākumu apsolītājam (parādniekam) maksāt naudas summu kā soda naudu vai kompensāciju. Noteikto summu tiesa var samazināt, ja tā ir acīm redzami pārāk liela." Par šajā rezolūcijā ietverto rekomendāciju netiešo iedarbību saistībā ar tiesas tiesībām lemt par līgumsoda samazināšanu savā judikatūrā ir jau norādījis Augstākās tiesas Senāts (2004. gada 22. septembra lietā Nr. SKC-441 un 2005. gada 26. janvāra lietā Nr. SKC-48).

Tiesai ir saistošs arī Latvijas Republikas Satversmes 1.pantā ietvertais taisnīguma princips, kas sevī ietver tiesas spriešanas uzdevumu- atrast patiesu un taisnīgu lietas risinājumu (Satversmes tiesa 2003.gada 4.februāra spriedumā lietā Nr. 2002-06-01). Analizējot Civillikuma normas pēc to mērķa nokavējuma procentiem līdzīgi kā līgumsodam ir arī sodīšanas funkcija, jo tie tiek prasīti kopā ar pamatparādu un tieši saistībā ar nokavējuma sekām. Saistībā ar sodīšanas funkciju tiesai būtu jāpiemēro vispārējie tiesību principi, ka sodam ir jābūt taisnīgam un samērīgam un tādēļ tiesas kompetencē ir izvērtēt vai procentu pieaugums ir saprātīgās robežās.

Vērtējot kreditora tiesības saņemt nolīgtos nokavējuma procentus un to pieauguma apmērus, tiesa vadās arī no CL 1. panta, ka tiesības ir izlietojamas pēc labas ticības. Tiesa nevar akceptēt tiesisku risinājumu, kad kreditors uz šāda pieauguma rēķina netaisnīgi iedzīvojās.

Jāņem vērā arī fakts, ka CL 1724.[1] pants paredz tiesas tiesības samazināt līgumsodu līdz saprātīgam apmēram, ja tas ir pārmērīgs, salīdzinot ar neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus. Tiesas ieskatā, nebūtu taisnīgi, ja šādas pat tiesības tiktu absolūti izslēgtas arī nokavējuma procentu cietējam.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1. panta 3. punktu un 4.[1] pantu uz atbildētāju kā patērētāju ir attiecināms šī likuma regulējums. Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likums 6. panta vienpadsmito daļu tiesai, izšķirot strīdu, ir noteiktas tiesības izvērtē ar patērētāju slēgtā līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemērot līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus. Tiesa līgumisko nokavējuma procentu 1% dienā atzīst par salīdzinoši lielu soda sankciju.

Pie šādiem apstākļiem tiesa uzskata, ka līgumisko nokavējuma procentu apmērs ir samazināms līdz EUR 196,30, kas kopā ar līgumiskiem atvēlējuma procentiem kopējo procentu summu veido pamatparāda lielumā -EUR 300. Tiesa uzskata, ka šāds procentu apmēra pieaugums ir taisnīgs un samērīgs.

Saskaņā ar CPL 41.pantu, tā kā tiesa prasību apmierina daļēji, no atbildētāja par labu prasītājam piedzenami tam radušies tiesas izdevumi- proporcionāli apmierinātās prasības daļai valsts nodeva EUR 90 un lietā esošie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 4,70.

Pēc prasītāja pieteikuma, vadoties no CPL 195.panta un CL 1756., 1765.panta atzīstamas prasītāja tiesības saņemt likumiskos nokavējuma procentus 6% gadā no neatmaksātā pamatparāda no sprieduma stāšanās spēkā līdz sprieduma izpildei.

Saskaņā ar CPL 204.[1] pantu tiesa nosaka sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 dienas no tā stāšanās likumīgā spēkā.

**Rezolutīvā daļa**

Vadoties no CPL 190., 193., 195.panta, tiesa nosprieda:

Prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, p.k. /personas kods/, par labu AS „/Nosaukums A/", reģ. Nr. 40003345861, AS Swedbank, bankas konts LV63HABA0551034055389, EUR 694,70 (seši simti deviņdesmit četri *euro,* 70 centi), ko sevī ietver pamatparāds EUR 300, līgumiskie procenti EUR 300 un tiesas izdevumi EUR 94,70. Pārejā daļā prasību noraidīt.

Atzīt AS /Nosaukums A/ tiesības saņemt no /pers. A/ likumiskos nokavējuma procentus 6 (sešus) procentus gadā no neatmaksātā pamatparāda par laika periodu līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Noteikt termiņu labprātīgai sprieduma izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no tā sastādīšanās dienas CPL 440.[2] pantā noteiktos gadījumos Vidzemes apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Valmieras rajona tiesā.

Spriedums ir sastādīts un pieejams tiesas kancelejā 2015.gada 8.aprīlī.

Tiesnesis: J.Grīnbergs